

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Felfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyre szám ára 20 fillér.
 Hirdetési díj: Háromhastós petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér; többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
 Kiadóhivatal: KÖSCH ARPÁD könyvnyomdája Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Sárosvármegye monografiájának bevezetése.

írta: Berzeviczy Albert.

Sárosmegye közönsége már a nagy milleniumi mozgalomhoz csatlakozva, az ezredéves ünnepély előkészítése tárgyában kiküldött bizottsága javaslatára, az 1894. év őszén elhatározta, hogy a vármegye monografiája megírassék, s habár az idő rövidsége miatt kilátás nem volt rá, hogy a mű az ünnepi esztendőre elkészülhessen, annak megírására a megyei kulturadó-alapból bizonyos összeget is rendelt.

Főképp a vállalkozó és elfogadható erőik hiánya miatt az ügy azután hosszabb időre lekerült a napirendről, míg az 1907. június 28-ikán tartott megyei közgyűlésnek módjában volt, beérkezett konkrét ajánlatok alapján újból foglalkozni e kérdéssel.

Az ajánlattevők közül a megye közönsége a monografia megírásának részletesen körülírt megbízását dr. Tóth Sándorra, az eperjesi kir. katolikus főgimnázium igazgatójára bízta, kinek — a határozat szavai szerint — «közismert elismerésre méltó irodalmi tevékenysége és kiváló egyénisége a nehéz feladat sikeres megoldására kellő biztosítékot nyújt», s ki már hosszabb idő óta a megye központjában lakván, vármegyénk viszonyait szemléletből és tapasztalatból is ismeri.

Egyidejűleg egy bizottságot küldött ki a közgyűlés e sorok írójának elnöksége alatt, melynek feladatává tette, hogy a szerzőt munkájában támogassa s a megye célzatainak megvalósítására ügyelve, egyúttal a kiadás anyagi részének lebonyolítása körül az alispánnak a kellő javaslatokat megtegye. E bizottság mozgalmat indítván a monografia költségeihez való társadalmi hozzájárulás érdekében, annak eredményeképpen itt fölemlíteni tartozom, hogy a kiadási költségekhez hozzájárultak: Dessewffy Aurél gróf, Ghyllány Imre báró s a Palocsy báró család utódja, Salamon Géza 500—500, Eperjes sz. kir. város 600 kor.-val.

Továbbá czímeröknek színes mellékletképpen leendő fölvétele céljából 100—100 kor.-t adományoztak: a kassai és eperjesi püspök; Bártfa sz. kir. város; a Balpataky-, Bánó-, Berthóty-, Berzeviczy-, Both-, Bujanovics-, Dessewffy-, Dobay-, Fejérváry-, Ghyllányi-, Hedry-, Hodossy-, Kohányi-, Kőszeghy-, Melczer-, Meliőrisz-, Péchy-, Piller-, Pulszky-, Semsey-, Szinyey-Merse-, Szmrecsányi-, Sztankay-, Tahy- és Úsz-családok. Ugyane bizottság a f. év tavaszán tartott ülésében engem bízott meg azzal, hogy az eredetileg két kötetre tervezett, de az anyag bősége miatt három kötetűvé váló első kötetének immár legközelebbre

várható megjelenése alkalmából ahhoz bevezetést írjak.

Készséggel felelek meg e megtisztelő megbízásnak, szülőmgyém iránti szeretettől indítva, de azért is, mert a monografia megjelenésében egy rég érzett hiány pótlását üdvözlöm, és mert, a mennyire annak szerkezetébe és szövegébe eddig betekintheztem, örömmel látom, hogy a szerző fáradságot nem kímélve, valóban gazdag és becses anyagot kutatott föl és hozott össze s jeles írói kvalitásai alapos reményt nyújtanak arra nézve, hogy azt a megye közönsége előtt lebegő nemes czéljának megfelelően fogja földolgozni is.

A szerző majdnem egészen töretlen úton volt kénytelen elindulni. Sárosmegye monografiájának anyaga eddig túlnyomó részében a levéltárak homályában lappangott, vagy az irodalomnak szinte beláthatatlan mezején várt egy összeszedő kézre. Régebb időben írt egy kis monografiát megyénkről dr. Bartsch Ede volt megyei főorvos és Egervári Potemkin Ödön; az előbbi inkább topografiai, az utóbbi inkább történeti szempontból. A megye történetébe belejátszó érdekes történelmi tanulmányokat birunk a Tárczai és Berzeviczy testvéremzetiségek múltjából az elhunyt Berzeviczy Edmundtól; közéletünk érdemes veteránja, id. Bánó József is foglalkozott megyei történetünk egyes részleteivel. Inkább költői szempontból nyújtott rajzokat, regéket néhai Krieger Ernő Tamás Tivadar.

Pedig Sárosmegye teljes mértékben megérdemli, hogy úgy a leíró, mint az elbeszélő tudomány foglalkozzék vele. Múltja, természeti és néprajzi viszonyai egyaránt mintegy mikrokosmosát nyújtják egész hazánknak.

Fekvése az európai vízválasztón a pontusi és balti flóra találkozásánál, tehát a növényvilág nagy változatosságát hozza magával; változatos az állatvilága is, míg az ásványneműek köréből oly jelenségeket egyesít magában, a melyek messze kiható fontosságot kölcsönöznek természetének. Elég talán Soóvár sóüzemére, a dubniki híres opálra s a világszerte ismert ásványvizekre utalnom.

A megye érdekes és messzenyúló történeti szerepének hirdetői a Hernád- és Tárcza-vidéki őskori leletek, a tömérdek várrom, melyek némelyike az Árpád-korra is emlékeztet, a városok sajátos megalkotása, ipari életöknek, jogszolgáltatásuknak emlékei s a műemlékek, melyek helyenkint jeles mesterek munkásságáról tesznek tanúságot s annak a befolyásnak is hirdetői, melyet a XV. és XVI. században a lengyel renaissance gyakorolt a szomszédos hazai területek építészetére. A husziták

garázdálkodása, majd a vallási villongások, s az egyházaknak a tanítás terén való versengése, a nemzeti fölkelések és azok elnyomása szintén hátrahagyták nyomaikat és Sárosmegye tiszteletreméltó szerepét a hitélet és szellemi kultúra terén ép úgy hirdetik régi templomai és iskolái, mint harcias múltját a várromok és városi erődítmények. A nagy kulturtörténeti múlthoz méltón csatlakozik Sáros iskolai és közmívelődésügyi intézményeinek legújabb föllendülése.

A megye történeti szerepére világot vet azoknak a kihalt vagy még élő régi családoknak fényes sora is, melyek vagy itt voltak törzsköcsök, vagy legalább birtokot szereztek és fontos részt vettek a megye közéletében. Ilyenek a kihaltak közül: a Palochay-Horváthok, Rákócziak, Rozgonyiak, Serédyek, Sebesy-Sinkák, Tárczaiak, Thökölyek, Thurzók, Van-der-Naatok és Zudarok. A még élő nemzetségek sorából: a Baánok, Bánók, Berthótyak, Berzeviczyek, Bornemisziak, Bothok, Bujanovicsok, Dessewffyek, Dobayak, Fejérváriak, Forgáchok, Fűzyek, Ghyllányak, Gombosok, Hallerek, Hedryek, Kapyak, Keczerék, Klobusiczkyak, Koháryak, Kolosyak, Kőszeghyek, Melczerek, Meliőriszok, Perényiek, Péchyek, Pillerek, Pulszkyak, Roskoványiak, Semseyek, Soósook, Szinyei-Mersék, Szirmayak, Szmrecsányiak, Sztankayak, Tahyak, Ujházyak és Úszok.

A megye néprajzi képének változatosságát a történeti fejlődés különböző mozzanatai idézték elő. A szlávok gyökerei bizonyára még az őslakosságban is keresendők; de a tótság és ruthénség különbsége későbbi bevándorlásra mutat. A magyarság birtokállapota idő folytán lényegesen változott; a török hódoltság idejében délről fölfelé menekülők által gyarapodott, utóbb pusztult vagy eltörtösödött, legújabbban különösen a városok magyarosodása által nőtt a magyarság száma. Ép így változtak a vallási viszonyok; a protestantizmus a XVI. század folyamán túlsúlyra vergődött, utóbb az ellenreformáció idejében a rekatholizálás nagy eredménytel folyt s egész községek visszatértek az ősi egyház kebelébe; de mégis jellemző Sárosra nézve, hogy régi nemzetségeinek legtöbbje megoszlik a katolikus és az ág. evangélikus egyház között.

A legújabb kor bontó s átalakító erejét semmin sem érezte úgy, mint a megye gazdasági viszonyain. A városok hajdan virágzó ipara, a kivitelben is számottevő kereskedelme majdnem semmivé lett a gyáripar és a közlekedési eszközök roppant kifejlődése következtében. A kereskedelem ma kizárólag a helyi piacra szorítkozik s az ipar tévesz-

Ne mulassza el

az ősz közeledtével személyesen vagy levélileg egy próbavásárlást tenni

ERDÉLYI

Legszolidabb kiszolgálás.

KASSÁN

nagy ruha-árúházában, a színházzal szemben. ■■■

Óriási választék iskolai ruhákban.

■ ■ ■ Szabott ár!

tését csak nagyon kevés pótolják a collectiv tőkére alapított vállalkozások. A mezőgazdaság terén a magtermelés némileg háttérbe szorult s inkább az állattenyésztés, kerti gazdálkodás és gyümölcsstermelés fejlődik. Az erdősítés lassan teszi jóvá a múlt bűneit. A legnagyobb átalakulás azonban a birtokanyag tekintetében mutatkozik; a munkabér és értékesítési viszonyok változása s különösen az amerikai kivándorlás hatása alatt szemlátomást aprózódnak el a régi nagybirtokok, pusztulnak a régi birtokos családok és gyarapszik a kisgazdák osztálya. E tekintetben a változás oly nagy, hogy ma holnap a megye képére rá nem ismerhet az, a ki néhány évtized előtt látta.

Már ebből a szempontból is indokolt volt a megye monografiáját most megírni. Bizonyos, hogy egy történeti korszak végéhez s egy újnak küszöbéhez értünk; a mit ma még szemléletből vagy emlékezetből írhatunk le, az a következő nemzedék előtt már egészen regeszerűnek fog feltűnni.

Nekünk, a kik ebben a letűnt múltban nőttünk föl, fájdalmas lehet e változás képe és aggodalmakat okozhatnak annak következményei. A történetíró kötelessége tárgyilagosan állapítani meg annak okait s a gyakorlati állambölcsesség feladata az új fejlődést a hazai közérdeknek megfelelően irányítani. A vissza- és előrenézéssel elmélkedésében egyedül jogosult érzelmi momentum az az óhajlás lehet, vajha a régi helyét elfoglaló új elemek szerencsésebbek és kitartóbbak volnának a hazai rög megtartásában s a régiéknél nem kevésbé erősek nemzeti érzésben s a szűkebb és tágabb hazai iránti áldozatkész szeretetben!

És ezzel átadom a szót a szerzőnek, ki szorgos tanulmányra alapított, részletes képét adja majd annak, a minnek csak futólagos vázlatul szolgáltak e sorok.

Sárosvármegye monografiája.

Berzeviczy Albert előszavával.

Írta: **Tóth Sándor.** I., II. kötet. Budapest, 1909/10.

Sárosvármegye monografiájának első két kötete készen van. Kezembe veszem az első, azután a második kötetet. Tetszik ízléses, szép kiállítása. Majd érthető kíváncsisággal lapozgatom. Szemem a mű Bevezetésén akad meg. Az előkelő, jellegzetes stílus — a mely íróját a magyar széppróza legkiválóbbjainak sorába emelte — elárulja Berzeviczy Albertet. Hatalmas írói kvalitásai e bevezető sorokból is élénk tárulnak. Lapunk vezetőhelyen közli. Klasszikus mintául szolgálhat e pár sor arra, hogy hogyan kell és lehet a monografiákhoz bevezetést írni. Ha nem tudnók, hogy Sárosvármegyének gazdag történelmi multja van s ha e miatt nem élné bennünk a vágy e multat megismerni, e bevezetés azt felköltené bennünk. Nem csoda, ha e vágyat én is — a monografia birtokában — igyekeztem kielégíteni. A két vaskos kötetet* mihamar elolvastam. Azt hiszem, helyesen cselekszem, ha impressziómról, a melyeket a monografia elolvasása közben szereztem, lapunk olvasóinak beszámolok.

A megyei monografiák írása nem könnyű feladat. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy jó megyei monografiák alig van egy-kettő. Hogy ez így van, ennek okát én két körülményben látom. A megyék történetének forrásai még nincsenek feltárva. A monografia írója vagy maga kénytelen forráskutatónak felcsapni. Ez esetben óriási, türelmet igénylő munka vár rá, a melynek elvégzése után láthat csak hozzá tulajdonképpeni feladatához. Vagy pedig csak a rendelkezésre álló s már feldolgozott forrásokat használja fel. Ez utóbbi módon készült a legtöbb magyar megyei monografia. Hézagos és felületlen. Ezekhez hasonló értékű monografiát vármegyénkről könnyen lehet készíteni; elegendő u. i., ha a Kósch Árpád Sárosvármegyei Kalauzának gonddal egybeállított adatait ügyes íróemberrel monografikusan feldolgoztatjuk. A másik okát monografiáink gyenge voltának abban látom, hogy maga a Magyar Történelmi Társulat a megyei monografiák megírására 1872-ben oly szabályzatot dolgoztatott ki s fogadott el, a mely íróinknak tollát megvalósíthatlan kívánalmaival megkötötte. E szabály

* Az I. kötet 489, a II. kötet 512 oldal.

zatnak «monografiái irodalmunk jelen, nem nagyon kecsgetető állapotában bizonyítva nem kis része van».* A Magyar Történelmi Társulat hat évvel ezelőtt segített e bajon, a mennyiben «új monografiái tervezet» készítettett. E monografiái tervezet szolgálhat monografiánk megírásánál normául.

Szóval, tudatával vagyunk a feladat nagyságának, a melyre Sárosvármegye monografiájának írója vállalkozott. A mű elolvasása után meggyőződhetünk azonban, hogy a feladat megoldására nem közönséges kvalitásokkal rendelkező író vállalkozott. Tóth Sándor, az író, nem ismeretlen olvasóközönségünk előtt. Ifjúsági munkái országosra terjedtek. Mélyenjáró tanulmányaiban a Széchenyi-kör díszülésein gyönyörködhetünk. A nagyközönségnek azonban sejtelve sem volt arról, hogy a speciális szakismeret, pláne a különböző irányú szakismeret feltételező monografia írására Tóth Sándor a megkívánt, tudományos készültséggel rendelkezik. Valóban, Tóth Sándort kevesen ismerik. Csak a ki lelkivilágába bepillantott, s annak gazdagságát megismerte, volt eleve meggyőződve arról, hogy a monografia-bizottság választása a legaraválabb emberre esett.

Sokan kifogásolták a monografia írásában, hogy azt csak egy író készítette. Hiszen a monografia írójának geologusnak, archeologusnak, sociologusnak, numizmatikusnak, történésznek stb. kell lennie. A tudományok ennyi ágában járatos szakember, ily polyhistor nincsen. Helyesebb lett volna tehát, ha a monografia-bizottság egy szerkesztő mellé a különböző szaktudományokban járatos munkatársat hív meg. A minthogy sok megyei monografia így is készült. E kifogás első hallásra alaposnak látszik. Tisztázunk tehát a kérdést.

Ha a Magyar Történelmi Társulat maga — a mely pedig e téren a legilletékesebb tényező — hosszú időn át, harmincznégy éven keresztül, lehetetlen, be nem váltható kívánalmakkal lépett fel a megye monografiájának írójával szemben, ne csodálkozzunk, hogy ha az intelligens, de e kérdésben laikus közönség e tetszetős, elfogadhatónak látszó kifogást helyesnek ismerte el. Igaz, hogy a tudományos ismeret ma már olyannyira differenciálódik, a tudomány maga oly sok ágra oszlik, hogy egy tudományágba való elmélyedés is egész embert kíván. Úgy, de igaz az is, hogy összefoglaló, áttekintést nyújtó képet, olyat, a mely bizonyos tudományos szempontból képes egységes egészet nyújtani oly kérdéssről, a melynek megfjtése, kibogozása több tudományág eredményeit dolgozza fel, sikerrel csak egy ember kép-s. Igaz ez állítás, ha egy nemzet, ország vagy sőt ha a világ történelméről van szó. Tudjuk, hogy a legértékesebb történelmi munkákat egyes emberek írták. (Curtius: Görögök története; Mommsen: Rómaiak története; Ranke: A pápák története; Macaulay: Anglia története stb.) Már pedig ily művek alkotásához a szoros értelemben vett történelmi ismereten kívül a művelődés, a jog, a sociologia stb. stb., szóval a tudomány számtalan ágának ismerete szükséges. E mellett valamely tudomány szakmfejlője olyannyira elmélyed saját tudományának speciális kérdéseibe, hogy a synthesis iránt teljesen elveszíti érzékét; elveszíti oly értelemben, hogy a vele rokon tudományág vagy tudományágak művelőivel együtt sem képes a magasabb egységet létrehozni. Ha tehát a geologus, a botanikus, az archeologus, a genealogus stb. összeáll egy megye monografiájának megírására, munkájukból oly conglomeratum támad, hogy ember legyen, a ki abból az illető megye multjáról és jelenéről képet tud alkotni. De menjünk tovább! Feltéve, hogy a monografia-bizottság ily, ízig-veéig szakemberekre óhajtja a monografia egyes részeit bízni, vajjon hol találja azokat? A vármegye, minden áldozatkész-sége mellett, sincs abban az anyagi helyzetben, hogy országosnevével szakemberekkel írassa meg monografiáját. Mellesleg megjegyezve, az is nagy kérdés, hogy e kiváló szakemberek komoly, tudományukhoz méltó feladatnak tekintik-e az ily monografiarészlet megírását, vagy pedig a reájuk váró munkát tisztán pénzkeresés szempontjából fogják fel, a mint erre a közelmultban megjelent sok encyklopaedikus mű szép például szolgálhat? Lehet, hogy igen; lehet, hogy nem. Én azonban inkább hiszem az utóbbit. Hiszen — hogy példát hozzak fel — az igazi tudós geologus egy vármegye geologiájának megírását képtelenségnek mondja, s arra nem vállalkozik, mivel egy megye területe nem egységes geologiai alakulat. Tehát maradnak a harmadhatodrangú szakemberek. Vajjon — kérdem — az egységnek, a megye mult és jelen képének művészi rekonstruálásának feláldozásáért ezúton kapunk-e oly művet, a melynek részletei diszharmonikusan, talán egymásnak ellentmondóan ugyan, de a szaktudomány kutatásainak kétségtelenül hiteles és megbízható tényeiből vannak egybeillesztve. Szóval, nyerünk-e ily módon

* Tagányi Károly: Vélemény a megyei monografiák tervrajza ügyében.

irodalmi és tudományos színvonalon álló monografiát? Sok-sok vármegye ily módon készült monografiája — a szakkritika tanúsága szerint — megadja e kérdésre a szomorú feleletet.

A multnak hű rekonstrukciója élvezhető, tehát művészi formában nem könnyű dolog. Kiváló írói kvalitású, erős judiciumú, e mellett a tudomány módszereivel tisztában levő embertől remélhetjük e feladat megoldását. Úgy van rendszerint, hogy csak a szép-irodalmi műveknél figyeljük meg s bírálgatjuk a mű koncepczióját. Pedig fontos a koncepczió kérdése a tudományos műveknél is. A monografia írásában is nagy szerepet játszik annak helyes megoldása, hogy a rendelkezésünkre álló nyers anyagot tudjuk-e helyesen csoportosítani, rendszerbe foglalni s az egészről logikus, áttekinthető képet nyújtani. Úgy vagyunk ezzel is, mint a műalkotással, a melyet az építész a halomrahányt épületekővekből bizonyos terv szerint épített fel.

Sárosvármegye monografiája ily vérbeli író alkotása. E monografia koncepcziójának kiválósága annál is inkább figyelemreméltó, mivel írója maga előtt klasszikus mintát nem igen talált. A Magyar Történelmi Társulat újabb monografiái tervezete* pedig erre utbagigazítást nem ad; de nem is adhat, mert ez «a tehetség szabadságának korlátozása volna». Igaz, hogy a monografiának csak két első kötete jelent meg, de e kérdésben e két kötet alapján is ítéletet mondhatunk.

A monografia a vármegye földrajzával kezdődik. Sárosvármegye nem egységes földrajzi alakulat. Az északnyugati és az északkeleti Kárpátok találkoznak itt. Hegy-vízrajza, geologiai kiképződései eltérőek. Az író érdeme, hogy e szakasz elolvasása után: mégis tudunk képet alkotni megyénk földjéről és szerves világáról. Lépünk tehát e földre, kutassuk, kik voltak ennek őslakói. A titokteljes történelem előtti kor embere lép elénk lakóhelyével, életével, kulturájával. A leletek nem száraz feisorolásával találkozunk itt. Hiszen ez nem is a történetíró, de az archeologus feladata. Az eddig napfényre került leletek leírása csak eszközül szolgál az őslakók életének rekonstruálására. A szerző e rég letűnt világból átvetett bennünket a honfoglaló magyarok korába. Honfoglaló őseink a rómaiak kereskedelmi útjain nyomultak előre. Tuhutum fia Maglód így a mai Kapi tájkára. Árpád maga Sóváríg nyomul előre. A várispánság és a megye kialakulásának érdekes kérdése lép itt előtérbe. Sáros eleinte Abaujhöz tartozott. Sáros- és Abaujvármegyéek kialakulása csak 1360 után történik. Miután a vármegye és várispánság viszonyát tisztázza s a vármegye régi neveivel foglalkozik, a mai elnevezés eredetét tisztázza s a megye címerét és pecsétjét történeti fejlődésében mutatja be. Ezután tér át a megye lakosságára. Sorra veszi az itt élő népfajokat, különös előszeretettel foglalkozik a magyarsággal, a mely valamikor a lakosság tekintélyes részét képezte.

A «nyelvi állapotok és a magyarság» fejezetben élénk színekben, megragadóan, de azért a történetíró tárgyilagosságával szól a magyarság térvesztésének okairól, szomorú pusztulásáról. Majd a népszámlálási adatok alapján beszámol a lakosság számáról a vallás, a nemzetiség, a közigazgatás stb. szempontjából. Ezután önként kínálkozik azon fontos kérdés tárgyalása, hogy milyen is volt e földön «a birtoklás alakulása». Itt tér át a föld uraira. «A szabad emberek» szakaszban nem kerül el semmi sem a figyelmét, a mi e kérdéssel összefügg. A nemesi rend, a nemes és a megye, a nemes és a törvény, a nemes és a birtok, a nemesi taksa, a nemesi cím, a nemesítés, a nemesi címer, pecsét, nemesi investigációk stb. mind, mind a megyebeli nemesember multjára vet világot. De nem felejtkezik meg a rendi társadalom jogtalanjairól, a jobbágy-ságról sem. A jobbágyország története megyénkben is szomorú történet. A jobbágy óriási terheket volt kénytelen viselni, a mint ezt az író adatokkal is igazolja. Szól a jobbágyosztályokról, a jobbágyok számáról, lázadásáról, a jobbágy és nemes viszonyáról. Ezután ismét visszatér a nemességhez. A VIII. szakaszban, a mely pedig az első kötet egyötödét foglalja le, tisztán a megyei nemességgel foglalkozik. Szól elsősorban a törzsoős nemzetségekről: Ilyenek voltak az Aba-, Thekule-, Boksa-, Tarkeőy-, Tarczay- és Gyármán-nemzetségek leszármazottjai. Továbbá az idegen nemzetségekről, a milyen volt a Kaplony-, Tahy-, Semsey-, Miczbán-, Péchy-, Sztankay- stb. nemzetség. Nem nyújt itt részletes genealogiát, csakis a főbb elágazódásokat mutatja be. Szerintem ez nem is ide, de az egyes családokról írt önálló monografiába tartozik. Részletes genealogiai táblázatot nem várunk a következő fejezetben sem, a hol a vármegye összes nemesi családjai is fel vannak sorolva. Az egyes családok minden leszármazottjának közlésére különben itt hely sincsen.

* Monographiai tervezet. «Századok», 1894. 369.

— **Halálozás.** *Sitányi* József földbirtokos szeptember 22 ikén elhunyt. A megboldogultban többek közt özv. Sitányi Józsefné szül. Palkovits Emilia, férjét, Sitányi Lajos és Dresdner Árminné sz. Sitányi Gizella, apjukat, Palkovits Emil vendéglős pedig mostohaatyját gyászolja.

— **A Rákóczi Kath. Kőr** szeptember 25-ikén, vasárnap délután 4 órakor tartja évi tizedes közgyűlését emeleti nagytermében, melyre tagjait és az érdeklődőket ezennel meghívja.

— **Az eperjesi állami erdőhivatal főnökévé** a földmívelésügyi miniszter *Szántó* Mihály m. kir. főerdőmérnök, homonnai kir. erdőgondnokot nevezte ki

— **Új orvos.** Dr. med. *Hartmann* Imre, a székesfehérvári Szt.-Margit-kórház volt segéd- és orvos, dr. *Hartmann* Samu fia Eperjesen telepedett le.

— **Az eperjesi áll. tanító-nőképző-intézet kapcsolatos gazdasági ismétlő-iskola október 3-ikán megnyílik.** Beiratkozhatnak 12-ik életévüket betöltött, írni, olvasni tudó leányok. Tandíj nincs. Tantárgyak: Magyar olvasás, írás, magyar történelem, Magyarország földrajza, számtan, egészségügy, főzés, kézimunka. Tanítás hetenkint 3 délután, összesen heti 7 óra.

— **Tanügyek.** Sárosvármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén intézkedett az eperjesvárosi kálváriai r. kath., úgy a tapolykomlói ág hitv. evang. iskolánál tanítói állás szervezése iránt. Tapolykomlósan ezzel régóta húzódó ügy nyer majd akkor befejezést, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter ki fogja utalványozni az egyházközösség által nyújtott 246 kor. 90 fill.-en felüli fizetésekiegészítést. Ez iránt f. é. szept. 30-ikáig még folyamodni lehet.

— **Mezey Kálmán eperjesi szinigazgató** társulata szept. 1. óta Rimaszombatban játszik. Működéséről egyik gömöri újság újabban következőleg ír: «Szinészeink az elmúlt héten ismét derekas és szép munkát végeztek. Nem másíthatjuk meg ma sem azokat a, dicsérő sorokat, a melyeket a multkor irtunk, s a melyekre most is rászolgáltak igyekezetükkel és tudásukkal. Minél többször látjuk játszani a társulatot, annál jobban megismerjük az egyesek kvalitásait, s így ma már megállapíthatjuk, hogy a szereposztás igen jó, — a direktor ismeri az ő embereit.» *Szabados* volt eperjesi igazgató társulata október elsején Késmárkon kezdi meg működését. A régi kitűnő tagok közül *alig néhányat* fog a közönség viszontlátni; az egész társulat újonnan van szervezve. Csupa ismeretlen név, a mit sokan *Eperjes kiváltságával* hoznak kapcsolatba. *Mezey* az eperjesi évadot a «Muzsikuleány» cz. új operettel kezdi meg. A vezetés szerepeket *Feledi Boriska*, *Markovits Margit*, *Görög Olga*, *Fátyol Hedvig*, *Székely Gyula*, *Szőregyh Gyula* és *Gáspár Jenő* viszik. E hét műsorán a «Sasfiók», a «Csák és kalap», a «Szerelmes asszonyok» s a «Muzsikuleány» című újdonságok kaptak helyet.

— **Aboson nem lesz búcsú.** Sárosvármegye alispánja az abosi búcsút, mely okt. 2-ikán lett volna, tekintettel a fenyegető kolerajárványra, ezidén betiltotta.

— **A legújabb hajviselethez** szükséges loknik, hajbetétek s hajfonatok *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál készülnek, Fő-u. 63. Kifésült haját veszek!

— **Tátralomnicz új igazgatója.** *Gundel* Károly tátralomniczi fürdőigazgató megvette Budapesten a Wampetics-vendéglőt, és elhagyta többévi működésének színhelyét, a Tátrát. Modern szellemben és sok hozzáértéssel vezette először Csorbát, majd pedig, *Marschall* távozása után, Tátralomniczot. E napokban veszi át tőle a vezetést *Láng* igazgató, a ki Amerikában szerzett tapasztalatait akarja a fürdő érdekében gyümölcsösíteni.

— **Must,** kitűnő minőségű kapható *Székely* Pál vendéglőjében, Eperjes, Kossuth Lajos-utca 15. szám.

— **A Kassa-oderbergi vasút rendkívüli közgyűlését** okt. 1-jére hívják össze. Ezen betöltik az üresedésben levő elnöki és alelnöki széket. Elnök *Ludvigh* Gyula, volt államvasúti elnök-igazgató lesz, míg az alelnöki székre dr. *Sieghardt* Rudolfot, a Bodenkredit-Anstalt kormányzóját, ültetik.

— **Köztudomású,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű *Erger-féle mellpasztillák*, melyek a gyomrot nem rongják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 kor. és 2 korona — Próbadohoz 50 fill. — Főraktár: Nádor gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

— **A kassa-oderbergi vasút téli menetrendje** — a nyárihoz viszonyítva kevés változással — megjelent. A fővonalon, Kassától Orlóig, meg Kassától Iglóig és vissza a nyári menetrendben szerepelt valamennyi vonat föl van véve és még az érkezési, valamint indulási idő is teljesen egyezik. Csupán az eperjes-bártfai forgalomban maradt el a csupán júl. és aug. hónapokban közlekedett két fűrdővonat. Közönségünk kívánságai, úgy látszik — sajnos — majd csak a nyári menetrendben fognak elintéztetni.

— **Gallérok, kézelők** legszebben tisztítanak *Haltenberger* Béla gőzmosógógyárában, Kassán. Átvételiroda Eperjesen *Theisz* Ármín üzletében, Fő-u. 58.

— **A népfölkelés időszakai jelentkezései** — a kolera-veszélyre való tekintettel — a folyó évben nem fognak megtartatni.

— **Elítelt ügyvédek.** Érdekes ügyet tárgyalt legutóbb az eperjesi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága. *Grosch* Gyula nyug. késmárki járásbíró és okl. ügyvéd dr. *Holländer* Jenő poprádi ügyvédjelöltnek megengedte, hogy ez az ő nevében teljesen önállóan ügyvédi irodát folytasson, úgy, hogy *Groschnak* az ügyvitel mikéntjére befolyása nem is volt, őt a felek csak irnoknak tekintették, ellenben főnökként *Holländer* szerepelt. *Grosch* megállapított arány szerint a jövődelemben részesült. A fegyelmi bíróság úgy találta, hogy ez az eljárás az ügyvédi kar tekintélyét sérti, és fegyelmi vétség, s *Grosch* 800 kor. pénzbírságra, *Holländer* pedig az ügyvédjelöltek névjegyzékéből való kitörlésre ítélte. Ha a m. kir. Kúria ügyvédi tanácsa — a hová a két érdekelt felebbezett — ezt az ítéletet megerősíti, *Holländer* más kamaránál sem lesz ügyvédjelöltként fölvehető és ügyvédi vizsgálatra sem lesz soha bocsátható, kivéve a királyi kegyelem esetét. A kamarának ez a szigorú ítélete a körülmények által indokolva van. — Dr. *Böhm* Aladár ügyvéd ügyében illetékes oldalról annak közlésére kértünk föl, hogy őt az eperjesi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága a 100 kor. pénzbírságra nem csupán a miatt ítélte, mert a panszláv «Tatra»-bank eperjesi fiókjának jogi képviselőt elvállalta, hanem azon okból, mert előzőleg *maga is hozzájárult* a kamarai választmány azon határozatának meghozatalához, a mely az ügyvédeket a bank képviselőtől eltiltotta; továbbá, mert *ő maga eszközölte ki* valamivel később a választmánytól annak megengedését, hogy az ügyvéd a bankkal ügyletet kötő *felnek* képviselőt elvállalhassa. Utóbb azonban *Böhm* az ő hozzájárulásával, illetőleg az ő saját kérelmére hozott határozatokat megszegte és a bank képviselőt is elvállalta, s a fegyelmi bíróság úgy találta, hogy ez az eljárás az ügyvédi kar tekintélyét sérti.

— **Nem mind arany, a mi fénylik.** Már az igaz, hála istennek! mondja *Ábris* bátyánk. Ime az *Esterházy* cognac úgy fénylik, mint az arany, de mégis meg lehet inni, sőt még jó is, kitűnő; de igya meg valaki az aranyat! No? Hát nincs igazam?

— **A kassa-orkói vonalon újabb rendszerű kocsi** forgalombahozatala tárgyában a kassai kereskedelmi és iparkamara újtán kifejezett kívánságra a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatósága közölte, hogy ezidő szerint nincs abban a helyzetben, miszerint ezen a vonalrészén is a kor igényeinek megfelelőbb személykocsikat járasson. Mihelyt az igazgatóságnak módjában lesz személykocsijainak állományát szaporíthatnia, a mi beruházási kölcsönének keretén belül a *legközelebbi jövőben* meg fog történni, akkor a kassa-orkói vonalon is az utazó közönség igényeinek megfelelőbb, kényelmesebben berendezett személykocsikkal cseréli föl a jelenleg forgalomban lévő, régi rendszerű kocsikat.

— **A magyar újságírás szenzációja!** A NAP a magyar közönség legkedveltebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéllelhetetlen szószólója. Főszerkesztő: *Braun* Sándor. Felelős szerkesztő: *Hacsak* Géza. Naponkint 155,000 példány! Egy szám 2 kr. A NAP előfizetési ára: Egy évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér.

— **A nyiregyházi orsz. gazda gyűlésen** és az ottani gazdasági kiállításon a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület részéről *Piller* Kálmán elnök, ifj. *Meliórisz* Kálmán vál. tag és *Lukovich* Aladár titkár jelentek meg.

— **Sárosvármegye új helynevekkel el látott, 7 járás-beosztásos irodai falitérképe** jelent meg *Stein* és *Landau* eperjesi könyvkereskedő cég kiadásában. A térkép nagysága 64—72 cm Ára, tartós vászonra felvonva, léccel ellátva, 5 korona

— **A kolera Eperjesen.** A Magyarországi Független Good-Templar Rend falragaszokat függesztett ki Eperjesen is, a melyeken rámutat arra, hogy az alkoholfogyasztás nagyon fokozza a kolera-veszélyt. A falragasz szövege a következő: «A kolera és a szesz. Százesztendő tapasztalat, hogy *koleraiban leghamarabb az isszákos emberek pusztulnak el.* 1832-ben Albanyban koleraiban elhalt 336 ember közül 140 isszákos volt. A tudomány azóta azt is bebizonyította, hogy *még a szesz mértékletes élvezete is csökkenti a szervezet ellenálló képességét* a fertőző betegségekkel szemben. A mikor tehát a pálinkafőzők és szeszárúsok nem átalják még a kolera-veszélyt is felhasználni lelkiismeretlen reklámjaikra, hirdetésre, hogy a kolera ellen biztos óvszer a szesz: jusson eszünkbe, hogy *Adams* glasgowi egyetemi tanár a következő mondatban foglalta össze az 1848—49-iki kolerajárvány alatt szerzett tapasztalatait: Ha hatalmamban állana, nagy betűkkel írnám fel minden korcsma ajtajára: «Itt kolera árulnak!» A falragaszok tartalma nagyon is megiszívlelendő, mert nincs kizárva az, hogy a kolera el fog jutni Eperjesre is. Sajnos, városunkban más körülmények is tápot adnak a veszélynek. Az állati hulladékokban és a köpöttekben foglalt, milliónyi baktérium *az utcái porral* együtt vastagon fertőzi meg levegőnket. Az emberek nem is gondolják, hogy száraz időben mennyire *életveszélyes a járkálás Eperjes bizonyos utcáin*, a melyeken orgiákat ül a por. Ezt sokszor sópréssel még mesterségesen is fölkeverik, úgy, hogy *az vastag füst módjára kavarog utcáinkon.* Pedig csak érvényt kellene szerezni annak a szabályrendeletnek, a mely tiltja azt, hogy *előzetes öntözés nélkül seperjék az utcát*, és néhány öntözőkocsival *öntöztetni kellene a legforgalmasabb utcákat*, különösen a Vásárteret és a Felső-körutat. A Good Templar Rend hirdetménye ezt is eszébe juttathatná városunk intéző köreinek.

— **Nincs jobb és olcsóbb** fémtisztító, mint a *Globus* fémtisztító-kivonat, a mely már esztendőnk óta kitűnően bevált és milliónyi háztartásban használatos. E kitűnő készítményt az ifjabb *Fritz Schulz* betéti társaság *Aussig a/E.* gyártja. A *Globus* fémtisztító-kivonat minden arany, ezüst, nikkel, sárga- és vörösrézről készült tárgynak gyorsan és fáradság nélkül pompás, tartós fényt kölcsönöz, abszolút ártalmatlan, nem karczol és nem hagy nyomot maga után. A *Globus* fémtisztító-kivonat soha tisztítóerejét el nem veszíti, nem piszkít, mint a tisztító-pomadé és sokkal jobb és kiadósabb, mint a legtöbb forgalomban levő folyékony fémtisztító. Száz szóca egy a vége: a *Globus* fémtisztító-kivonat a legeslegjobb fémtisztító, a melyet kiválósága miatt több ízben kitüntettek, így legutóbb a St.-Louis kiállításon 1904-ben, a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, ne hogy valami értéktelen utánzatot sózzanak a nyakunkba, mert sok ilyen van. Mindig a valódi *Globus* fémtisztító-kivonatot kérjük dobozban és védjeggyel ellátva. Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériában stb. stb.

— **Felhívás.** A Rákóczi Kath. Kőr. zenezakválasztmánya 1910. szept. 20-ikán tartott ülésén elhatározta, hogy megpróbálkozik egy műkedvelő zenekör szervezésével. Pár évvel ezelőtt tett már egy ízben ilyesfajta kísérletet, a próbák nagy lelkesedéssel meg is tartattak egy darabig, de a résztvevők kevés száma miatt kénytelenek voltak az eszmével föl hagyni. Most azonban már eddig van körülbelül 10 jelentkező, s így bizonyos, hogy ha még néhány jelentkező akad: a műkedvelő zenekör eszméje tényleg megvalósulhat. Fölkéri azért a kör zenezakválasztmánya felekezeti és valláskülönbőség nélkül mindazokat, kik a zenekörben működni hajlandók volnának, hogy ezen szándékukat a zenezakválasztmány vezetőségénél (*Wick* Béla, *Moyzes* Miklós, *Póta* László) sziveskedjenek bejelenteni.

— **Jogászok szülőire** nézve rendkívül fontos, hogy egyetemre iratkozott fiuk tényleg komoly kötelességeinek él-e a távol idegenben, vagy az egyetemi városok csábító szórakozásaiba merülve prédálja idejét, egészségét és a szüleitől nemes célokra nyert pénzt. A Kolozsvári Jogi Szeminárium (Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 19., igazgató dr. *Köpösd* Dezső) van arra hivatva elsősorban, hogy hatéves, sikereiben gazdag multja és tapasztalatai alapján ez irányban a szülők jogos érdekeit minden irányban képviselje és megóvja. Ez az intézet a legrövidebb idő alatt lelkiismeretesen és legolcsóbban készít elő az egyetem összes jogi vizsgáira. Doktori diplomához, államvizsgához segít. Tájékoztató-könyvet és jogász-naptárt minden szülőnek és érdeklődőnek ingyen küld.

— **Az élelmes Igló város.** Annak idején az általános házbéradó tervbevitel behozatala Iglón nagy izgalmat keltett, mert a háztulajdonosokra mintegy 20,000 korona adó többletet jelentett volna. Mindenképpen be kellett tehát bizonyítani, hogy az általános házbéradó kivetése igazságtalan. A város nemcsak megfeleltette a pénzügyigazgatóság határozata-

esen. A Magyar-
nd falragaszokat füg-
rámutat arra, hogy
za a koleraveszélyt.
A kolera és a szesz.
erában leghamarabb
1832-ben Albany-
rül 140 iszákos volt,
rtotta, hogy még a
ti a szervezet ellent-
gekkel szemben. A
árások nem állják
nálni lelküismeretlen
ellen biztos óvszer
ams glasgowi egye-
foglalta össze az
erzett tapasztalatait:
kel írnam fel minden
ak! A falragaszok
mert nincs kizárva
Eperjesre is. Sajnos,
tápot adnak a ve-
a köpetben vastaglat,
al együtt vastagon
k nem is gondolják,
essélyes a járkálás
eken orgiákat ül a
esterségeen is föl-
módjára kavarog
szerezünk annak
azt, hogy előzetes
és néhány öntözö-
almasabb utcákat,
körtut. A Good
eszébe juttathatná

csőbb fémtiszt-
onat, a mely már
milliónyi háztartás-
nyit az újabb Fritz
gyártja. A Globus
üst, nikkel, sárga-
orsan és farságsz-
nöz, abszolút ártal-
nyomot maga után.
a tisztítóerejét el-
tisztító-pomadé és
gtöbb forgalomban
naik egy a vége:
legjobb fémtisztító,
en kiűntettek, így
1904-ben, a nagy
ügyeljünk arra, ne-
anak a nyakunkba,
Globus fémtisztító-
gyel ellátva. Kap-
guériában stb. stb.

Kath. Kör. zene-
án tartott ülésén
működvelő zene-
tett már egy ízben
lelkessedéssel meg-
revők kevés száma
el fölhangyni. Most
10 jelentkező, s így
tkező akad: a mű-
egvalósulhat. Föl-
ánya felekezeti és
kik a zenekörben
ezen szándékukat a
Wick Béla, Moyzes
bejelenteni.

nézve rendkívül
ak tényleg komoly
vagy az egyetemi
ilve prédálja idejét,
okra nyert pénzt.
lozsvár, Deák Fe-
dy Dezső) van arra
sikereiben gazdag
rányban a szülők
viselje és megóvja.
t lelküismeretesen
tem összes jogi-
mvizsgálóhoz segít.
t minden szülőnek

város. Annak
bevett behozatala
háztulajdonosokra
et jelentett volna.
onyítani, hogy az
ágtalan. A város
zgatóság határoza-

tát, de Münnich Kálmán udvari tanácsos, orsz. kép-
viselő vezetése alatt küldöttséget menesztett az éppen
Iglófüreden nyaraló Papp Elek államtitkárhoz, a ki a
legnagyobb jóakarattal fogadta az előterjesztéseket, és
azonnal intézkedett, hogy Szabó miniszteri osztálytaná-
csos a helyszínén ejtse meg a vizsgálatot. Ez kedvező
eredményre is vezetett. Eperjesen 1910. jan. 1-jén már
tényleg életbelépett az általános házberadó. Ez ellen
is panaszkodott mindenki, de — tenni, senki sem
tett semmit!

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiány-
ban, felfúvódásban, gyomorgörccsökben és rendetlen
székelésben szenvednek, a *Moll-féle seidlits-por* hasz-
nálata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket.
Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban
határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári
jelvényével és aláírásával.

— **A tranzverzális villamos-
vasút tátrafüred-tátralomniczi
részen** az alapépítménytel már majdnem teljesen
elkészültek. A munkások száza dolgoznak a töltésen,
úgy, hogy a tél beköszöntéig a földmunkákat befejezik.
Az előjelek szerint a villamos-vasútnak ez a része *már
a jövő évi időnyben* a forgalomnak átadható lesz. A
vonal közvetlenül az országút alatt halad, számos
kanyarulattal, vízateresszel. Helylyel-közzel robbantás-
ok kell végezni, hogy az útbaeső, hatalmas termés-
köveket eltávolíthassák. Ha ez a vasút teljesen kiépült,
a Tatra új korszaka kezdődik, a mely rohamos fejlő-
dést biztosít gyönyörű hegyvidékünknek.

— **Zsebráczy Géza** r. k. plébános
úrnak állami aranyéremmel és egyéb díjakkal kitün-
tetett méhézetéből való **különlegesség: lépes-
mész, szűzmész**, kis keretekben és amerikai boxi-
sokban; továbbá pergett, legfinomabb **kárpáti cse-
megemész** kapható *Kun Sándor* fűszer-, csemege-
és cukorka-üzletében, Eperjesen

— **Szabályrendelet a macs-
kákáról.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület
igazg.-választmányának legutóbbi ülésén *Lukovich Aladár*
g. e. titkár indítványozta, hogy mivel úgy a gazdasági
egyesület, mint az Állat- és Madárvédő-Egyesület
minden törekvése kárba vész a madarak védelmét
illetőleg, ha a hatóságok részéről valamelyes intézkedés
nem történik a *kobormacsok kiirtására nézve* s
általában nem szabályoztatik a macskatartás, indít-
ványozza, kéressék föl az Állat- és Madárvédő-Egyesület,
hogy a vármegye törvényhatóságához megkeresést
intézzon az iránt, hogy a *macskatartásról és macska-
adóról mielőbb szabályrendeletet készítsen*, s azt sür-
gösen életbeléptesse. Az igazg.-választmány fenti érte-
lemben a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesü-
lethez átiratot intézett.

— **Tévedés azt hinni**, hogy a po-
loskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a *Löcherer
Cimexin-poloskairót* használjuk, úgy nemcsak az élő
poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása
folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki
nem kelnek. A *Löcherer Cimexin* mindenütt használ-
ható, szövetet butort, falat vagy festést nem piszkít,
nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer
Gyula* gyógyszerárában *Bartfán* és *Pálesch Árpád*
drogeriájában *Eperjesen*.

— **Az exlex és a késedelmi ka-
matok.** A pénzügyminiszter tudomást szerezvén
arról, hogy az ideci exlex idejére eső állami egyenes-
adóknak és az azok módjára behajtandó egyéb kinc-
stári tartozásoknak az indennitási törvény alapján tör-
tént befizetése és beszedése alkalmával a késedelmi
kamatokat egyes hivatalok helytelenül számították —
bár több, az előző években kibocsátott rendeletben
kellőképpen szabályozva van az exlex idejére nézve
a kamatszámítás módja — most kiadott legújabb kör-
rendeletében az egyöntetűség biztosítása céljából gon-
doskodik arról, hogy a kamatok helyesen szedessenek.
Figyelmezteti mindenekelőtt a pénzügyi hatóságokat,
hogy amaz állami egyenes-adók és egyéb kincstári köz-
tartozások után, melyek az ez év első és második negye-
dében lettek volna esedékesek, erre a félreve késedelmi
kamat nem jár, a harmadik negyedre pedig csak az
indennitási törvény évenbelépése napjától, vagyis aug.
12-ikétől kezdődőleg számítható utánuk a késedelmi
kamat abban az esetben, ha a tartozás a közadók
kezeléséről szóló törvényben megállapított határidőig,
azaz aug. 15-ikéig be nem fizetett volna. A harmadik
negyedben esedékes részletekre nézve ugyanez az eljárás
követendő, vagyis azoktól a késedelmi kamattól szin-
tén csak aug. 12-ikén számítható föl, ha aug. 15-ikéig be
nem fizetett volna. Önként értendő, hogy azokkal
szemben, a kik kamatmentes fizetési halasztást nyernek,
az ismertett eljárás nem alkalmazható. Végül han-

goztatja a körrendelet, hogy az eltérően beszedett ké-
sedelmi kamatok szabályszerű módon át kell számí-
tani az adótökre.

— **A Székely-féle javaslat és
a jogi-vizsgák.** Mint hogy a Székely-féle
javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok,
a kik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szerez-
nek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek.
A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne
hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr.
Dobó jogi szemináriumához (Kolozsvárt, Malom-u. 14.),
melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigor-
latot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott
egyetemi rendszerváltozások következtében a szigor-
latok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet
kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigor-
lati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon
elkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során
készíti elő. A «Jogi vizsgák letétele» cz., most meg-
jelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **A szépülő Kassa.** Kassa város
szept. 27-ikén tartja rendes közgyűlését, a melyen
alkalma lesz a törvényhatósági bizottságnak nagy
lépéssel előbbre vinnie Kassa városát a haladás útján.
Kassa új útburkolási szabályrendelete szerint u. i. a
törvényhatóság köteles elrendelni annak az utcának
a burkolását, illetve aszfaltozását, ha az utcafront
háromnegyedének tulajdonosai azt kívánják. Ilyen kére-
lemmel járult most a törvényhatósági bizottság elé
egész csapata az utcáknak, a melyek aszfaltozását a
szabályzat szerint el kell rendelnie a törvényhatóságnak.
Eperjesen már a *3/10-részes* kívánására el kell az illető
utca aszfaltozását rendelni, mégis ily megalomra
nánk sem a háztulajdonosok, sem a lakók még csak
nem is gondolnak.

A Pesti Hirlap az új, október—decemberi évnegyed
közében felhívja a magyar olvasóközönség
figyelmét a következőkre:

A Pesti Hirlap ma elvitázhatatlanul az ország legelterjed-
tebb, tehát legkedveltebb lapja.

A Pesti Hirlap kormánytól és pártoktól mindig független,
szabadelvű újság volt s az is marad.

A Pesti Hirlap a kifelé gravitáló és nemzeti jellegű irány-
zatokkal szemben az alkút nem ismerő
magyar nemzeti politika szószólója.

A Pesti Hirlap munkatársai sorába számíthatja hazánk leg-
jelesebb és legkedveltebb íróit, kik közül
legyen elég kiemelni Abonyi Árpádot, Heltai
Jenőt, Molnár Ferencet, Murai Károlyt, Por-
zolt Kálmánt, Szabó Endre, Szimi Gyula,
Szomaházy István, Tömörkény István stb.
neveit.

A Pesti Hirlap a nők kedvence, mert munkatársai közt
vannak a nők legkedveltebb írói: Szabóné-
Nogáll Janka Lux Terka, gr. Vay Sándor,
Hokor Malvin, stb.

A Pesti Hirlap speciális rovatai: Vasárnapi krónika, Hét-
köznapok, Kis komédiák, Kulisszák mögül,
Pesti erkölcsök, Vidéki esetek (csupa hu-
moros tartalommal) s az Esti levél és Min-
dennapi problémák (aktuális társadalmi kér-
désekre megbeszélése).

A Pesti Hirlap mindennap annyi szerkesztői üzenetet hoz,
mint más lap csak hetente egyszer, tehát
a közönség igényeit a legnagyobb mérv-
ben elégíti ki.

A Pesti Hirlap külön kedvezményeket is nyújt előfizetői-
nek, a kik a *Divat-Salon* című kitűnő divat-
újságot felíron rendelhetik meg, és *karác-
sonyi ajándékkul* kapják a *Pesti Hirlap* nagy
képes naptárát.

A Pesti Hirlap 1911. évi díszes képes naptárát, gazdag
szépirodalmi és közhasznú tartalommal s
az év eseményeit és főbb szereplőit meg-
jelenítő képekkel minden új előfizető is meg-
kapja, a ki legalább október óta előfizetője a
lapnak.

A Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fill., két
óra (okt — nov.) 4 kor. 80 fill., negyedévre
(okt — dec.) 7 kor. A Divat-Salonnal együtt
negyedévre 9 kor.

A Pesti Hirlap kiadóhivatala, hova az előfizetést legcélsz-
zerűbb postautalvánnyal beküldeni, Buda-
pest, V. ker., Váci-körút 78. sz. alatt van.

— **A kassa—miskolczi vonat-
közlekedés lassúsága miatt** a
kassai kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi
miniszternél panaszt emelt. Ezt a miniszter véleményezés
végett leküldte a miskolczi üzletvezetőséghez. Az üzlet-
vezetőség aztán megírta nyíltan, hogy a kassai kam-
marának a gyorsvonati közlekedés lassítása ellen tett
kifogásai kétségkívül jogosak és indokoltak, de ezen
nincs módjában segíteni az üzletvezetőségnek, mert a
huszonhat éves *pálya már annyira rossz*, hogy a rendes
gyorsaságú gyorsvonatoknál az üzletvezetőség *nem
vállal felelősséget* az utasok és a vonat biztonságáért.
Erről értesítette most a miniszter a kamarát és közölte,
hogy a régi sebesség visszaállítása *hosszabb időt* vesz
igénybe.

— **Dr. Erős Vilmos** jogi-szemináriuma
úttörő volt Magyarországon azon a téren, hogy a jogi-
alapvizsgák, szigorlatok, ügyvédi és bírói vizsgák, vala-
mint az államszámviteltani államvizsgára készülőket a
lehető legrövidebb idő alatt alaposan és tüneményes
gyorsasággal készítse elő. Dr. Erős Vilmos működése
a legszelebb körben nyert elismerést. A szeminárium
kiadásában megjelent: «A jogi-vizsgák vezérfonala» cz.
könyvecske, mely az egész sajtóban osztatlan elismerést
kellett, és a mely nélkülözhetetlen tanácsadó a fenti

vizsgákra készülőknél. E könyveket minden érdek-
lődőnek ingyen küldi meg, és minden vizsgára vonat-
kozó kérdésre behatóan, készséggel válaszol dr. Erős
Vilmos jogi-szemináriuma, Budapest, Wesselényi-u. 13/b.

— **Madárretetők és fészek-
odúkat** adományozott a földművelésügyi miniszter
a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesületnek, az iskolák
közti való kiosztás céljából. Ezeket az egyesület, a
sárosvármegyei kir. tanfelügyelőséggel, úgy a Sáros-
vármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesülettel egyetértő-
leg, október folyamán fogja kiosztani.

Eperjesi Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Stark Zsigmond egyes. titkár.

Az eperjesi ipar.

X.

Kályhagyarak.

Az eperjesi Népbank kályhagyára. Az 1872-ben
alakult Eperjesi Népbank alapszabályaiban üzletkört
iparvállalatok létesítésére is kiterjesztette. Ez minden-
esetre dicséretreméltó törekvés volt, mert vidéki pénz-
intézetek még ma, az ipari föllendülés korszakában is
minden egyébbel szivesebben foglalkoznak, mint ipar-
vállalatok alapításával. Egyébként a Népbank e dicsé-
retet is csak tönkremenetel árán tudta kivívni, a
mennyiben a haláldófele, mint sokan állítják, a kályha-
gyár létesítése okozta. Különben a kályhagyár nem is
terszervei jött létre, a Népbank úgy csöppent bele,
mint Pilátus a kredoba. Ez a terszervei létezés és körül-
tekintés hítja jellemezte legjobban a bankot, és tény-
leges tönkremenetelét nem is az iparvállalat létesítése,
mint inkább betevőinek bizalmatlansága idézte elő,
kik egyidőben úgy megröghanták, hogy csontig lesová-
nyodott. Ezt csak a történeti hűség kedvéért mondjuk
el, nehogy azt a hiedelmet keltse, mintha a bankok
legkockázatosabb üzletága az iparvállalat volna, mert
Eperjesen szeretik ezt elrettentő példaként említeni.
Tessék a külföldi nagy bankok, sőt már a budapesti
bankok üzletvitelére tekinteni, melyeknek az iparvállal-
atok létesítése egyik legfontosabb és legjobb üzletágát
képezi. Tessék csak az iparvállalatot helyesen szervezni,
jól vezetni és, a mi a fő, jobban gyártani és legjobban
eladni, akkor a siker nem is fog elmaradni.

Íme, hogyan jutott a Népbank a kályhagyárhoz:

Sebesen tönkrement 1885-ben egy kis lengyel
cserepályahakészítő, kinek ingatlanára a Népbank, mint
legnagyobb hitelezője, rátette kezét. Ilykép kénytelen-
lelletlen kályhagyár birtokába jutván, a bank ambi-
cziózus igazgatósága, ennek további vitelére határozta
el magát. A sebesi kezdet annyira biztató volt, hogy
már 1889-ben a bank Eperjesen a Kassai-úton nagyobb
telket vásárolt és gyárát, az egész sebesi primitív beren-
dezéssel együtt ide áthelyezte; sajnos, ez a primitívség
ma, 20 év után még mindig jellemzi; és ha semmi
más, de a maradiság minden körülmények közt meg-
öleje a vállalatnak.

A jobb sorsra érdemes eperjesi kályhagyár közel
3000 négyzetöltnyi területen circa 20 objektumból áll.
A gépházában 25-lóerejű gőzgép megfelelő Cornwall-
kazánnal áll, illetve üzemben van. Az agyagmegmun-
káló műhelyben van egy Koller-járat, 2 agyagsajtó,
egy agyagkeverő- és egy agyagiszapoló-gép; a zománc-
feldolgozó-műhelyben pedig egy zománckeverő-gép,
2 köőrő és 3 golyós őrlő. Az égetőtérben 3 közön-
séges lángkemence szolgál az agyagtárgyak égetésére.
Az emeleti helyiségekben vannak az agyagfeldolgozó-
műhelyek és szárítók. A telepen van nagyobb gipsz-
modellraktár, igen nagy készárúraktár túlnagy kész-
lettel és nyersanyagraktárak.

A kályhacsempék készítése gipszformákba kézzel
való préseléssel történik, a melyből kivéve megszárit-
tatnak és kiégettetnek; ezután zománcmasszával leöntve,
száradás után újból kiégettetnek.

Nyersanyagként szolgál a gömörmegei Poltárról
ideszállított tűzálló agyag és aranybányai agyag.

Munkásainak száma még ezeidig 60, ezek között
20 szakmunkás. Évenként 900—1000 drb komplett
kályhát gyártanak. Előállítanak különböző színű, egy-
szerű zománcos csempét, régebben fayence- és fehér
zománcos csempéket is többé-kevésbé sikeresen
gyártottak. A multban díszágyak, fayenceok, festett
terakották és savszállító-korsók készítésével is foglal-
koztak, a mit azonban több ambiciózál, mint hozzá-
értéssel csináltak, úgy, hogy ezek a kísérletezések igen
sok pénzügyi áldozattal jártak, és lényegesen hozzá-
járultak a vállalat kedvezőtlen eredményeihez.

A vállalat, mint mondják, kezdetben elég jól prosperált,
gyártmányai elég keresettek voltak, sőt több
kiállításon kitüntetést is nyertek, mégis a Népbanknak
1901-ben megkezdett fölszámolása óta fokozatosan

kedvezőtlenebb helyzetbe került. Kellő szakember híján, berendezésének elavulásával, gyártmányai a régi jó minőséget már meg sem közelítik; a mellett a Népbank súlyos terhei alatt görnyed, és még csak csoda, hogy eviczkélni tud. Hogy a túlterhelt raktár, a sok selejtessé váló produktum, a munkásállag túlmagas volta, a regicsökkentésre való törekvés nélkül a vezetőség szakértelmének hiánya a fejetlenséghez csak hozzájárul, az könnyen érthető. Úgy, hogy nagyon kívánatos volna, ha e vállalat új tulajdonos kezeibe juthatna, ki ebből még életképes vállalatot teremthetne.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1910. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	—	—	855 de	135 du	—	745 e
Héthárs . . .	—	—	610 r	942 „	223 „	—	832 „
Kisszeben . . .	—	—	633 de	1005 „	246 „	—	856 „
Eperjesvár . . .	—	—	704 „	1037 „	320 „	—	928 „
EPERJES érk.	—	—	709 „	1042 „	325 „	—	933 „
EPERJES ind.	1205 e	450 r	722 „	1057 „	355 „	818 e	980 „
Abos . . . érk.	1233 „	520 „	753 „	1125 „	420 „	845 „	1015 „
Abos . . . ind.	1244 „	530 „	827 „	1127 „	423 „	852 „	1017 „
Kassa . . . érk.	103 „	600 „	845 „	1152 „	450 „	915 „	1041 „
Kassa . . . ind.	110 „	611 „	912 „	1225 du	521 „	926 „	1125 „
Budapest érk.	700 r	100 du	240 du	845 e	1050 e	630 r	815 r

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest ind.	1000 e	800 r	1015 e	625 de	810 r	120 du	215 du
Kassa . . . érk.	329 r	408 r	705 r	1149 „	339 du	656 e	925 e
Kassa . . . ind.	345 r	450 r	730 de	1227 du	420 du	710 „	1042 e
Abos . . . érk.	406 „	514 „	755 „	1248 „	451 „	728 „	1105 „
Abos . . . ind.	414 „	521 „	831 „	1250 „	459 „	737 „	1109 „
EPERJES érk.	437 „	602 de	900 „	114 „	527 „	805 „	1138 „
EPERJES ind.	445 „	635 „	—	124 „	537 „	—	—
Eperjesvár érk.	451 „	641 „	—	129 „	543 „	—	—
Kisszeben érk.	525 „	715 „	—	200 „	613 e	—	—
Héthárs . . .	547 „	737 „	—	217 „	635 „	—	—
Orló . . .	—	825 „	—	300 „	715 „	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	735 de	128 du	540 du
Bártfa . . . érk.	945 „	335 „	730 e

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	530 r	120 du	800 e
Eperjes érk.	707 „	330 du	942 „

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	—	704 r	1037 de	320 du	—
EPERJES érk.	—	—	709 „	1042 „	325 „	—
EPERJES ind.	—	450 r	722 „	1057 „	355 „	645 e
Abos . . . érk.	—	520 „	753 „	1125 „	420 „	717 „
Abos . . . ind.	409 r	533 „	759 „	1235 du	107 du	425 „
Margitfalu érk.	448 „	614 „	844 de	108 „	154 „	510 „
Gönciállomás	650 „	650 „	915 „	138 „	—	545 „
Szabolcsbánya	835 „	835 „	1050 „	315 „	—	725 e
Szepesolási	513 „	652 „	918 „	134 „	234 „	545 du
Várada	805 „	805 „	1040 „	305 „	305 „	625 e
Igló . . .	545 „	727 „	953 „	203 „	311 „	620 „
Lóca . . .	815 „	815 „	1035 „	240 „	425 „	730 „
Poprád . . .	625 „	817 „	1050 „	240 „	417 „	720 „
Csorba . . .	703 „	910 „	1140 „	333 „	502 „	812 „
Ruttká . . .	906 „	1220 du	200 du	535 „	807 e	1042 „
Zsolna . . .	932 „	115 „	245 „	600 e	857 „	1120 „
Oderberg . . .	1208 du	455 „	—	835 „	1246 „	300 „
Zsolna . . . ind.	1003 r	320 „	320 „	—	1239 „	1239 „
Pozsony . . . érk.	527 du	730 e	730 e	—	545 r	545 r
Wien . . .	655 e	913 „	913 „	—	729 „	729 „

Szepesség felől érkezik a vonat:

Wien . . . ind.	740 e	—	—	745 r	745 r	915 r
Pozsony . . .	1002 „	—	—	912 „	912 „	145 du
Zsolna . . . érk.	334 „	—	—	133 du	133 du	609 e
Oderberg . . . ind.	120 „	350 e	952 r	—	1125 de	514 du
Zsolna . . .	400 r	725 r	1203 du	153 „	326 du	738 e
Ruttká . . .	444 „	812 de	1228 „	230 „	415 „	810 „
Csorba . . .	745 „	1141 „	225 „	503 „	735 e	1008 „
Poprád . . .	633 r	830 „	1230 du	300 „	545 „	820 „
Igló . . .	731 „	928 „	138 „	334 „	653 e	907 „
Szepesolási	732 „	1002 „	212 „	409 „	731 „	938 „
Margitfalu	755 „	1032 „	242 „	423 „	805 „	1006 „
Abos . . . érk.	826 „	1114 „	324 „	454 „	848 „	1042 „
Abos . . . ind.	831 „	1250 du	330 „	459 „	1109 „	1109 „
EPERJES érk.	900 „	114 „	354 „	527 „	1138 „	1138 „
„ megálló „	—	129 „	—	543 „	—	451 „

Ezenkívül szerdán és szombaton Iglóról ind. 440 reggel, Eperjesre érkezik 900 reggel.
A Wienbe 655 este érkező és a Wienből 915 reggel induló vonatok Galántán át mennek.

SPORT.

Atletikai viadal. Nagyszabású atletikai viadal színhelye lesz az E. T. V. E. játéktere szept. 25-ikén. A szokásos őszi versenyre nem várt nagy számmal érkeztek be a nevezések és az induló atléták oly elsőrangú minőséget képviselnek, hogy belőlük hírvirágot szedő gyöngyös koszorút lehetne kötni. Így pl. a 100 yardos, félangolos síkfutásban, a 4x200-as stafétában, a diszkoszvetésben s a távolugrásban induló atléták mind oly egyének, a kik sorra aratták legértékesebb

győzelmeiket a német, osztrák, cseh és magyar országos bajnokságokban. Eperjes közönsége hálás lehet a távoli egyesületeknek áldozatkészségéért, hogy a mikor tagjaiknak a nemes versengést lehetővé teszik, városunknak a legelsőrangú sportéletet nyújtják. A *Budapesti Budai Tornaegetesület* részéről részt vesznek Kováts Nándor, Nagy József, Balás József; a *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* részéről Rácz Vilmos, Speidl Bódog, Wiesner Frigyes, Jolbej Miklós és Schmidt Gusztáv; a *Magyar Athletikai Club* részéről Auerbach János és Kazár Emil. A versenyek már délelőtt 10 órakor kezdődnek (ifjúsági futások, dobások, a 4x200-as staféta és a füleslabdahajtás-dobás) és délután 2-kor lesz folytatásuk. A befejező football-mérkőzés után a díjkiosztás következik és vacsora a vasúti vendéglő éttermében.

Időjárásunk

a szept. 17-ikétől szept. 23-ikáig terjedő időben.
Reggel 7 órakor — délnél 2 órakor — este 9 órakor.

Hó, nap	Légnyomás	Hőmérséklet C° maxi- mum	mini- mum	Lég- mozgás	Felhőzet	Csapadék milli- méter	minőség
IX. 17. r.	744.1	21.6	8.5	N1	4		
d.	743.2			N2	5		
e.	744.8			N1	7		
> 18. r.	746.2	16.5	7.0	N4	10		
d.	747.9			N3	4		
e.	748.9			0	0	0.2	
> 19. r.	748.0	18.5	1.5	NW1	0		
d.	745.2			S2	0		
e.	743.7			S1	1		
> 20. r.	741.9	19.6	3.0	NE1	8		
d.	739.6			S4	4		
e.	738.0			S3	10		
> 21. r.	734.9	14.5	11.0	S3	9		
d.	735.4			S2	10		
e.	739.2			N1	10	10.7	
> 22. r.	738.4	12.5	9.2	N1	10		
d.	738.3			N2	10		
e.	739.2			S1	10	19.8	
> 23. r.	740.4	16.0	8.9	NW1	8		
d.	741.0			N2	8		
e.	742.8			N3	0		

Felelős szerkesztő: **Dr. Obetkó Dezső.**
Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES természetes ásványvíz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Vese- és hólyagbajknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva.
Főlerakat: **Bein Simon** cégénél, Eperjes.

Jóság,
ár és
súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

**Schicht
szarvas
szappanát**

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyságában és olcsóságában.

NYILTTÉR.*

Vesebajknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.
Kiváló óvszer a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.
Húgyhajtó hatása.
Kellemes ízű.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:
1/3 literes palack 32 fillér.
1/4 „ „ „ „ „ 40 „
1/2 „ „ „ „ „ 48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/3 literes palack 6 fillér.
1/4 „ „ „ „ „ 7 „
1/2 „ „ „ „ „ 9 „

Eperjesi főraktár: **Mikolík István**nál.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Hálára köteleztem, ha b. lapjában szives volna alábbi soraimat közzétenni. Az Eperjesen megjelenő FELVIDÉKI HIRLAP 36. és 37. számában «Zborón új választás készül» és a «Zborói választás ügye» cím alatt két közlemény jelent meg, mely engemet személyemben érint. Távollétem miatt ezen közleményekről későn értesülvén, csak most áll módomban azokra reflektálni.

Minden alapot nélkülöz és teljesen légből kapott, tendenciózus valótárság, hogy én egy «nyugodalmis közegészségügyi felügyelői» állásra lettem kizemelve. Ezzel természetesen kiesik minden oly kombináció, a mely ezen állással kapcsolatban közöltetett. Zborón tehát új országgyűlési képviselőválasztás ezidő szerint nem lesz.

Ismételtelen tapasztalom, hogy a FELVIDÉKI HIRLAP határozott animozitással ír felőlem, és közleményeinek az a jellege, mintha azok ezen kerületnek volt képviselője érdekében iratnának. Tekintve az előbb hivatkozott lap felelős-szerkesztője egyéniségét, kizártnak tartom, hogy a vezetése alatt álló politikai hetilap néppárti tendenciáknak hódolna, mértis eljárásának magyarázatul el kell fogadnom ama, több oldalról jövő kommentárt, hogy a felelős-szerkesztő dr. Artim Mihály volt néppárti képviselő amaz érdemeit akarja honorálni, melyeket az a felelős-szerkesztő ügyvédi irodájának fejlesztése körül szerzett.

A mennyire valótlan, hogy kerületemben «az emberek vezekének, a miért Artim ellen szavaztak», éppen annyira valótlan, hogy egy anonyim gőz. kath. lelkész a szerkesztő-ügyvéd úr előtt a famózus közleményben előadott értelemben nyilatkozott volna.

Kijelentem továbbá, hogy a zborói választókerületben a nemzeti munkapárt nem terrorizált és a nép nem szavazott borgőzös állapotban. E kérdésben egyébként a legnagyobb lelki nyugalommal várom a m. kir. Kúria döntését.

Csabinyák Mihály úr levelére csak az a megjegyzésem, hogy készséggel elhiszem, miszerint ő a saját érdekében nem járt az én kerületemben korteskedni. Nem is tehetette azt, mert különben ebbeli ténykedését fegyelmi hatósága kérné számon.

A hivatalnoki szerepét játszva azonban akkor a bírósági jegyző úr, midőn a felekezeti kérdést veti fel levelében.

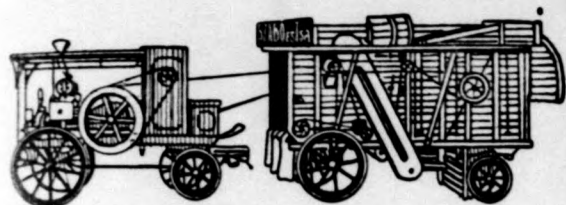
A latin- és görög-szertartású katolikusok a legszébb egyetértésben élnek ezen kerületben; rosszul szolgálja tehát az érdekeket akkor, midőn a jövőbeni képviselőjelölést ezen szempontból illetéktelenül és teljes rövidlátással befolyásolni igyekszik. Maradok

Felszólalásom, 1910. évi szeptember hó 12-ikén,
a tek. Szerkesztő úrnak őszinte tisztelője:
Szepesházy Imre,
országgyűlési képviselő

* Az e rovat alatt foglaltakért felelősséget nem vállal a Szerk.

SZABÓ és TÁRSA

Most: Budapest, V., Báthory-u., azelőtt: Gyár-u.
Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas benzínlokomobíljait és cséplőkészleteit.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért. — Üzemzavarok kizárva. — Bámulatossan egyszerre üzemel. — Rendkívül csekély benzínfogyasztás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre. A levelezést kérjük nem a Gyár-utczába, hanem V. ker., Báthory-utca 22. szám alá címezni.

Látott már ilyen gyorsaságot?

Tegnap szinte holtbeteg voltam; rettentően köhögtem; nehezen lélegeztem, fájt a nyakam és nehezen nyeltem. És ma minden elmúlt, vége. És hogyan? Egyetlen doboz valódi Fay-féle sződei ásványpasztillától, amelyt 1 kor. 25 fillérért vettem a gyógyszerárban, elmúlt szörnyű betegségem.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W.Th. Guntzer és k. udv. szállító, Wien, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Eperjesen, a Szebeni-út 13. sz. alatt levő, szilárdan épült földszintes

= ház, =

mely áll 4 lakásból, minden hozzátartozó mellék-helyiségekkel, tágas udvarral és díszkerttel, szabadkézből eladó.

Tudakozódhatni ugyanott, a tulajdonosnál.

2 kor. 70 fillérért szállít bérmentetlenül :: válogatott csemegeszőlőt

WILLIGER HERMANN szőlő kivitele, BEREGSZÁSZ.

A Szebeni-út 30. szám alatti ház és kert

elköltözés folytán szabad kézből eladó. Bővebbet Kovaliczky Pál gyógyszerárban, Eperjes, Fő-u. 142.

Az elismert legjobb legelterjedtebb magyar napilap

AZ UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-út 54.

Főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő Gajári Ödön. Szerkesztőtárs dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 K. 40 f., negyedévre 7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 kor.

Kossuth Lajos-u. 44. sz. ház eladó.

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

legújabb, 1910. évi kiadása 356 oldal terjedelemben, a vármegye s Eperjes térképével. Ára 5 K. Vidékre 5 K. 30 f. beküldése ellenében bérmentve.

Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában.

Hirdetmény.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőgyelet egy 25-30-éves, egyedül álló, magyarul is jól tudó

gazdasszonyt

keres, a ki az Erzsébet-árvaházban a háztartási teendőket (főzés, takarítás, mosás stb.) végezni és e teendőkre az árvaházban levő 12-évesnél idősebb leányokat is megtanítaná.

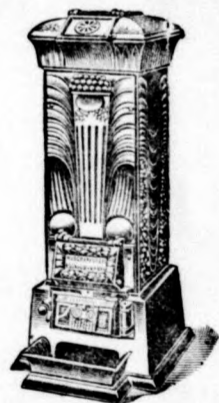
Fizetése — a leányokéval egyenlő teljes ellátáson kívül — havi 30 korona.

Ajánlkozni lehet 1910. október 1-jéig a nőgyelet elnökénél, Kósch Árpádné úr-asszonynál.

A megválasztandó gazdasszonynak 1910. évi okt. 15-ikén, esetleg nov. 1-jén kell a helyét elfoglalni.

Faragó József, titkár.

Musgrave-féle eredeti ir kályhák

a jelenkor legjobb folytonégői. Minden nagyságban 80—3200 m³-ig. Kályhagyár, Bodenbach.

Egyedüli elárúítóhely: Luchs Ede és Társa vaskereskedése, Eperjes.

Keserűvíz-vásárlásainál kérjen határozottan

KIRÁLY

keserűvizet. Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

A legjobb és legolcsóbb.

Kapható az összes helybeli fűszerkereskedésekben.

A „Király”-keserűvíz forrásállalata:

Erzsébet királyné-sósfürdő, Budapest-Kelenföld.

Vigyázat! Sok értéktelen utánzat van forgalomban.

Határozottan Fr. Schulz-féle „Globin”-t kérjen.

Van szerencsém a nagyérd. úri hölgyközönséget tisztelettel értesíteni, hogy a főváros mintájára, f. évi október hó 1-jén helyben, Kossuth Lajos-utca 28. szám alatt, földszint 1. egy

kozmetikai intézetet

(hajfésülési termet) hajfésülésre, hajmosásra és arczápolásra (arczmassage) berendezek.

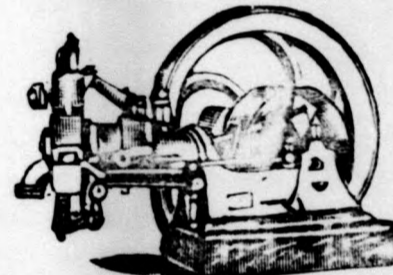
Házi-abonnálást is elfogadok.

Kérem a nagyérdemű úri hölgyközönség becses pártfogását. Kiváló tisztelettel

Mme Terézia.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú benzin-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-motorokat és lokomobilokat, valamint szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság! EGYETEMES GENERATORUNKKAL a tényleges lóerő óránként csak 1 fillérbe kerül. Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12—91. Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak

állandó, szép és elökölő színt, a míg a valódi Eisenstädter-féle

Eglasine padló-fénymázt

Bejegyzett védjegy nem használja. Az „Eglasine” három óra alatt megszárad.

Kemény, mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző színt ad.

Az „Eglasine” teljesen szagtalan.

„Eglasine” fénye tartós, mosható és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is

Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

padlófénymázt és ügyeljen a „Pánczélós lovag” védjegyre, a mely minden dobozon látható

„Eglasine”

Pánczélós lovag

Arlejtési hirdetmény.

Az eperjesi állami tanítónőképző-intézetben az 1911. év január 1-jétől 1911. évi december végéig szállítandó háztartási, világítási, mosási és tüzelőanyagokra (fára és gázkocszra), továbbá a kocsznak a vasúttól az intézetbe való szállítására arlejtés hirdettetik.

Fogyasztás átlag számítva:

Kocsz, 4—5 vagon.
Legjobb minőségű bükkfa, 100—120 öl.
Lisztnekeműk: 4-es liszt, havonta 25 kgr.
0-ás liszt, havonta 75—100 kgr.
Búza dara, havonta 30 kgr.
Kenyér, naponta 18—20 kgr.
Kifli, naponta 160 drb.

Húsnekeműk: Marhahús, naponta 11—22 kgr.
Borjúhús, naponta 12—16 kgr.
Sertéshús, naponta 11 kgr.
Zsir, havonta 100 kgr.
Kolbász, havonta 64 pár.
Hurka, télen havonta 30 drb

Fűszerárúk: Pótkávé, havonta 18 doboz.
Cukor (süveg), havonta 8 süveg.
Cukor (koczká), havonta 1 doboz.
Cukor (por), havonta 20—30 kgr.
Carolin-rizs, havonta 30—40 kgr.
Makaroni, havonta 16—18 kgr.
Mazsola, havonta 2 kgr.
Mandula, havonta 5 kgr.
Só, havonta 35 kgr.
Hámozott borsó, havonta 10 kgr.
Lencse, legfinomabb, havonta 20 kgr.
Bab, havonta 20 kgr.

Fűszerek: Bors, paprika, babérlevél, fahéj, gyömbér stb.;
eczet; Zacherlin, kénpor, vaspor, cipómáz.

Mosási anyagok: Szappan (mosó), havonta 15 kgr.
Szappan (surló), havonta 5 kgr.
Mosó szóda, havonta 50 kgr.
Keményítő, havonta 5 kgr.
Kétkítő, havonta 24 üveg.

Világító-anyagok: Gyertya, havonta 2—3 csomag.
Petroleum, legfin., havonta 4—5 liter.
Gyufa, havonta 4 csomag.

A szállítandó árúknál magyar gyártmány, magyar termény előnyben részesül.

Július és augusztus hónapokban, s részben már júniusban is, a növendékek távoztával, csak 4—5 személy szükségleteinek megfelelő háztartási anyagok szállítatnak.

Pályázhatnak külön-külön az egyes tételekre az iparosok, kereskedők, szállítók. A legmegfelelőbb ajánlatokat az igazgatóság a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz terjeszti fel jóváhagyás végett. Pályázati határidő folyó évi október 10-ikén déli 12 óra. Ajánlatokat zárt borítékban, 5%-nyi bánatpénzzel ellátva, az állami tanítónőképző-intézet igazgatóságához nyújtják be a pályázók, hol a pályázati feltételek megtudhatók.

A pályázatok folyó évi október 10-ikén d. u. 3 órakor bontatnak fel, a mikorra a pályázók megjelenését kérem.

Fűszer-, liszt- és mosási anyagokból minta melléklendő.

Eperjesen, 1910. évi szeptember hó 25-ikén.

Dúzs Mária,
igazgató.

AZ ANKER

ÉLET- ÉS JÁRADÉK-BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Vagyon 1909. év végén: 186 millió korona.

Kifizetések a társaság fennállása óta:
376 millió korona.

Nyerésosztalék a biztosítottak részére 1910-ben a biztosítás tartamához képest az évi díjnak 9%-39 2%-ig.

A társaság elvállal jutányos díjak és előnyös feltételek mellett élet-, kiházasítási- és járadék-biztosításokat. □

A rokkantsági együttes biztosítás által munkaképtelenség esetén (tekintet nélkül arra, hogy az beégés vagy baleset által következett be) a díjfizetés alóli felmentés áll be, azonkívül — a biztosítás teljes fentartása mellett — a biztosított tőkének 5% vagy 10%-a fizetetik ki évenként rokkantsági járadék gyanánt.

Mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál a Sárosmegyei főügynökség, Eperjes:
HARTMANN GYULA.

Csemegeszőlőt

elsőrendűt 3 koronájával,
másodrendű, enni való szőlőt 2 koronájával 5 kgr.-os postacsomagonként szállít

Lőrinczy-telep
: Békéscsabáról. :

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.
A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvé. ek egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Felelős szerkesztő: HACSAK GÉZA.

Naponként 155,000 példány!

— Egy szám: 2 krajczár. —

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . . . 16—K. Negyedévre . . . 4—K.
Félévre . . . 8—K. Egy hónapra . . . 1 40 K.

A Nap apróhirdetési levelezőlapja

10 szög 30 fillér,
20 szög 50 fillér,
40 szög 1 korona

Kapható minden hírlapelárúsítóhelyen.

Gazdaasszonyt,

ki a főzésben teljesen jártas és a varráshoz is ért, keres dr. Propper Adolfné Eperjesen, Fő-utca 70. sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pémetefü-cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Főlsorolása azon cikkeknek, melyeket üzletemben a jövőben tartani *nem* fogok. Ez okból a még raktáron levő készletet **mélyen a beszerzési áron alul** bocsátom a n. é. vevőközönség rendelkezésére. A cikkek megnevezése:

store-, csipke- és posztó-függönyök, asztal- és ágytakarók, férfi fehér ingek több minőségben

Tisztelettel:

(kemény- és puha-mellű).

THRÓR GYULA

Eperjes, Fő-utca 69. sz.

"Berson"

gummisarkok még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz, mint a márvány,

Mindenkor kaphatók:

VAJDICSKA KÁLMÁN czégnél, Eperjesen.

Igló: Fogyasztási Szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor Utóda. — Kiszteben: Kassewits J. János.

Ha fehér «Keil-Lakk»-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk,
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van «Keil-Lakk», azurkék,
Kertibútorot festünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
«Keil-Lakk»-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott «Keil-Lakk»!

748—1910. szám

Arlejtési hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelete alatt álló sófőző- és bányauzem 1911-ik évi termény- és anyagszükségletének biztosítása céljából árlejtés hirdettetik:

I. csoport: Gabonaneműek.

200 q. búzára q.-ként 75 kg. súlylyal,
400 q. rozsrá q.-ként 71 „ súlylyal,
80 q. zabra q.-ként 45 „ súlylyal.

II. csoport: Takarmányneműek.

120 q. lószénára,
30 q. zsupszalmára,
16 q. alomszalmára.

III. csoport: Olajneműek és kenőanyagok.

200 q. Schodniczai szűrt nyerskőolaj (Dieselmotor üzemhez), 600 kg. kétszer finomított, füst nélkül szűrt repceolaj, 800 kg. gépolaj gyorsjárású dynamó-gépek részére, 1600 kg. C₉₀ jegyű, eredeti Nöbel-féle hengerolaj.

IV. csoport: Fűrészárúk.

600 db. 4 m. h., 30 cm. széles, 3 cm. vastag fenyődeszka,
1000 „ 4 „ 6 „ 3 „ fenyőléc,
300 „ 4 „ 30 „ 3 „ vörösf.-deszka,
10 m² 18—25 „ 10 „ tölgyapadló,
30 „ 4 m. h.,

V. csoport: Építési anyagok.

80 prisma (à 2 m³) törött trachyt-kavics,
50 m³ tiszta homok építési czelokra.

Ezen termények és anyagok a szükséghez képest 1911. évi január, április, július és október hó elejére, a kavics és homok pedig 1911. évi július hó végéig a sóvári m. kir. főbányahivatal részére beszállítandó lesz. — A zárt írásbeli, magyar nyelven szerkesztett és 1-koronás bélyeggel ellátott, csoportonként külön-külön tett ajánlatok, melyekben az ajánlott egységárak számok- és betűkkel pontosan kiirandók, az ajánlott összegnek megfelelő és valamely állampénztárnál előzőleg letett 5% bányapénzről szóló nyugtának csatolása mellett **f. évi október hó 10-ikén délelőtt 10 óráig** alulírott m. kir. főbányahivatalnál benyújtandók.

Ajánlattevő köteles még ajánlatában a szállítandó cikkek-származási helyét is megjelölni és kijelenteni, hogy a szállítási feltételeket — melyek az alulírott m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Végül az alulírott m. kir. főbányahivatal fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhat és a szállítást a legmegbízhatóbb ajánlattevőnek ítélhesse oda.

Sóvár, 1910. szeptember hó 15-ikén.

A sóvári m. kir. főbányahivatal.

Fő-utcza 79. számú házban egy 2- és egy 3-szobás lakás

villany- és vízvezetékekkel azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott.

Ein Wink für unsere Frauen!

Wollen Sie mit geringem Kostenaufwand wirklich geschmackvoll und vornehm gekleidet sein?

Wollen Sie Ihre Toiletten nach den tadellosten Utzenden Wiener Schnitt, die einzeln genau für Ihr persönliches Maß angefertigt werden, zu Hause leicht herstellen, so

abonnieren Sie die „WIENER MODE“, die auch als Hausfrauenzeitung eine erste Stelle errungen hat und durch ihre leicht nachzuarbeitenden Vorlagen für Handarbeiten ein Lieblingsblatt der Frauenwelt geworden ist.

ein Probeheft erhalten Sie auf Wunsch vom Verlage kostenfrei zugelandt.

Abonnements zum Preise von Mk. 2.80 = K 3.30 das Quartal übernimmt jede Buchhandlung.

Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI.,

Közzététel.

Ezennel tudatjuk az 1907. évben általunk kibocsájtott elsőbbségi kötvények tulajdonosaival, hogy alapszabály-módosításunk 7a. § a) és e) pontjai értelmében f. hó 23-ikán, kir. közjegyző részvétele mellett, 15 drb elsőbbségi kötvényt sorsoltunk ki. A kisorsolt kötvényszámok következők:

28, 52, 147, 154, 194, 207, 227, 234, 305, 320, 403, 489, 497, 514, 531.

Ugyanezen § 7) pontja szerint a kisorsolt kötvények beváltása, a kötvény és a még esedékessé nem vált szelvények visszaadása mellett, 1911. év január 1-jén történik. A kisorsolt kötvények kamatozása az esedékesség napjával megszűnik.

Eperjes, 1910. szeptember 23.

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytárs. igazgatósága és felügyelő-bizottsága.

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra!

Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Díszcserjék, Túlevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK (1-rendű árú)

európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Árverési hirdetmény.

Az EPERJESI BANKEGYLET részéről közhírré tétetik, miszerint a nála elzálogosított és bezárólag **folyó évi június hó 30-ig lejárt** ékszer-, értékpapír- és egyéb tárgyakból álló **kézizálogok**

1910. évi november hó 7-ikén

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Eperjesen, 1910. szeptember hó 7-ikén.

Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

A jóhírnevű, tisztán lefejtett, 1908. évi termésű, Gyöngyös-visontai

:: fehér asztali-borok ::

50 litertől felfelé hordókban kaphatók a
Sárosvárm. Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezeténél
Eperjesen, Szebeni-út 16.

100 liter ára 44 kor. Kristálytiszán lefejtve, seprűmentes.

Ezen szövetkezetnél vásárolhat mindenki, tehát nem-tag is!

1868. óta fényesen bevált
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN
 G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában fényes eredménnyel alkalmazzák

mindennemű bőrküritések

főleg krónikus és pikkelysömör és előtti küritések, továbbá rezes orr-fagyosok, lúszadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalékos fakátrányt foglal magában és legnagyobb mértékben a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

is. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltsággal ellen, a gyermekek lőr- és fejen való kürités ellen, valamint mindennapi használatra mint felülmúlhatatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgál a

Berger-féle glicerin-pipereszappan

melyben 35 százalékos glicerin foglaltatik és a mely illatosítva van. Kiváló bőrpótló szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant

és pedig pörselemek, napégés, szepők, elősdiok és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtaból 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásánál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő ócgálásra, mely minden címken ott kell hogy legyen.

Kitüntette Bécsben 1883-ban díszokmányokkal és a párisi 1900. évi világkiállításon arany éremmel.

A Berger védjegyű minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszer-tárban és szakbavágo üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien, I., Eiberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. 12. Thalmyer és Seltz, Zrínyi-utca. Koehmelster Fr. utóda, Hold-utca 8. Molnár és Moser droguisták, IV., Koronaherceg-utca 9. szám. Detsinyi Frigyes drogeria, Marokkói-utca 2. Keszinyben Magyarország összes gyógy-szertáraiban.**

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárban, valamint Magyarország összes gyógyszer-tárjaiban

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhég, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszemek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósberszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beörzsolési szer kőszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr gyökeres gondozására és apolasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely: Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárok által ajánlott, kitűnő minőségű

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az **Esterházy cognac**

a közönség kedvencz itala!

Esterházy cognacgyár

TELEFON 31-49. Központi irodája: TELEFON 31-49. BUDAPEST

V., Csáky-utca 14. szám.

Őszi trágyázás!

Valódi **Stern-Marka** védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisítástól!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken, Berlin

vezérképviselője Budapest, VI., Andrassy-út 49. sz.

Képviselőt és raktár: Weiser Ede, Kassa.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban. Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.